

# طرح دوره



معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گیلان  
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

عنوان درس/کارگاه/دوره: توانبخشی و رفاه اجتماعی	گروه آموزشی: آموزش بهداشت و ارتقا سلامت
تعداد واحد/ساعت: (برای درس) ۲	دانشکده/ مرکز آموزشی درمانی: بهداشت
تعداد گروه هدف:	مدت زمان ارائه درس / کارگاه/ دوره: ۳۴ ساعت
رشته و مقطع تحصیلی گروه هدف: بهداشت عمومی- کارشناسی پیوسته	زمان شروع:

مشخصات استاد مسؤول:

نام خانوادگی	نام	رتبه	شماره تماس	تلفن همراه	آدرس ایمیل
افکار	ابوالحسن	استادیار	۰۹۱۱۲۳۶۹۵۳۷	۰۹۱۱۲۳۶۹۵۳۷	hasanafkar@yahoo.com

مشخصات استادان/مدرسان همکار:

نام خانوادگی	نام	رتبه	شماره تماس	تلفن همراه	آدرس ایمیل

## معرفی و اهداف درس

### ۱. معرفی مختصری در حدود ۲۵۰ تا ۳۰۰ کلمه در مورد درس بنویسید.

بررسی ها نشان می دهد که در گذشته های دور و حتی نزدیک ، معلولان نه تنها جایگاه خوبی در بین سایر مردم نداشته اند، بلکه گرایش و عملکرد عامه مردم به گونه ای بوده است که افراد دارای معلولیت به انحاء مختلف از روند جامعه حذف می شدند . به طوریکه بعد از جنگ جهانی دوم ، در دادگاه نورنبرگ و در خلال محاکمه جنایتکاران جنگی ، به رقم حدود سیصد هزار نفر معلولی بر می خوریم که بر اساس اندیشه نژاد برتر هیتلر و نازیها ، به مرگی ناخواسته و تحمیلی دچار شده اند و مشاهده می شود که استدلال این قبیل افراد متکی بر فقدان نقش معلولین در تولید بوده و به همین مناسبت ، طرد و نابودی آنان را روا و جایز می دانسته اند. برای اولین بار مجمع عمومی سازمان ملل، سال ۱۹۸۱ را به عنوان سال جهانی معلولین نام گذاری کرد. و متعاقب آن سالهای ۱۹۸۳ تا ۱۹۹۲ را دهه جهانی معلولین و از سال ۱۹۹۲ نیز هر ساله سوم دسامبر ؛ ۱۲ آذر را روز جهانی معلولین نامگذاری کرد. به مجموعه اقداماتی که در راستای بهبود بخشی به وضعیت افراد مبتلا به معلولیت انجام می گیرد ، توانبخشی اطلاق می گردد

اقدامات توانبخشی سه هدف عمده را دنبال می کنند ۱- حتی المقدور ممانعت از افزایش نقص. که چنانچه اقدامات توانپزشکی زود هنگام و بموقع به انجام برسد، مانع از افزایش نقص می گردد ۲- حتی المقدور ممانعت از ناتوانی ناشی از بروز نقص در فرد مبتلا ۳- به کارگیری صحیح و مناسب از وسایل مکانیکی و الکترونیکی کمکی و یا جانشینی به منظور کاهش ناتوانی ناشی از عارض شدن نقص در فرد معلول تا حد امکان. با آشنایی دانشجویان با اصول توانبخشی انتظار داریم که شاهد تربیت دانشجویانی باشیم که درخصوص شناسایی بیماریانی که نیاز به توانبخشی دارند و ارجاع به موقع آنها به مراکز درمانی جهت اثر بخشی بهتر مهارت های لازم را بیاموزند.

### اهداف کلی درس / کارگاه / دوره:

۱- آشنایی با رشته های مختلف توانبخشی

۲- شناسایی بیماریانی که نیاز به توانبخشی دارند و ارجاع به موقع آنها به مراکز درمانی توانبخشی جهت اثر بخشی

بهتر

۳- آشنایی با نقش توانبخشی در ارتقا سطح سلامتی همچنین ارتقاء میزان شناخت و توان تحلیل برنامه های

توانبخشی

### اهداف اختصاصی درس / کارگاه / دوره:

- ۱- مفاهیم معلولیت ، توانبخشی ، کلیات توانبخشی و تعریف مفاهیم آن ، تاریخچه و انواع توانبخشی را بدانند
- ۲- روش های درمانی در فیزیوتراپی ، حیطه های کاربردی فیزیوتراپی، روش های درمانی در فیزیوتراپی را بدانند
- ۳- تعریف و وسایل کار در کاردرمانی، تطابق وضعیت محیط کار، منزل و اجتماع با معلول و بالعکس را بدانند
- ۴- انواع بیماریها و اختلالات گفتاری، انواع افزای و تاکید بر علل آن را بدانند
- ۵- تعریف شنوایی سنجی، آشنایی با وسایل کار شنوایی سنجی را بدانند.
- ۶- انواع صدا ، انواع کری ها ، شغل های پرسروصدا و خطرات آن و راههای پیشگیری را شرح دهند
- ۷- اهمیت بهداشت مادر و کودک در رابطه با کری ها قبل و بعد از زایمان را شرح دهند
- ۸- اعضای مصنوعی و وسایل کمکی ، قطع عضو و انواع آن ، بریس و انواع آن ، انواع کرسی های طبی و موارد کاربرد آن ، انواع اسپلینت ها و موارد کاربرد آن ها را شرح دهند

تقویم درسی - نیمسال .....

جلسه	عنوان	مدرس	بازه زمانی (روز)	تاریخ شروع	تاریخ پایان
۱	توانبخشی ، نقص، معلولیت و ناتوانی و تفاوت آن ها پیامدهای معلولیت اهداف برنامه های توانبخشی	ابوالحسن افکار			
۲	تأثیر توانبخشی در ارتباط با شناسایی و کاهش موانع فیزیکی محیط زندگی شاخص های دستیابی به فرصت های مساوی شاخص های یکپارچه سازی اجتماعی معلولین	ابوالحسن افکار			
۳	عوامل ایجاد کننده معلولیت ، شیوه های جمع آوری اطلاعات در خصوص معلولین ، اقدامات مربوط به فرآیند خدمات توانبخشی ، مراحل ارزیابی فرد معلول	ابوالحسن افکار			
۴	شناسایی نیازهای فرد معلول ، انواع مختلف رویکردهای موجود در ارائه خدمات	ابوالحسن افکار			

			توانبخشی	
		ابوالحسن افکار	مراحل فرآیند فیزیوتراپی ، حیطه های کاربردی فیزیوتراپی ، اصول فیزیوتراپی در بیماری های ارتوپدی	۵
		ابوالحسن افکار	اصول فیزیوتراپی در بیماری های عصبی - عضلانی ، بیماری های روماتیسمی و پوستی ، بیماری های قلبی - تنفسی ، اصول فیزیوتراپی بعد از جراحی ها	۶
		ابوالحسن افکار	روش های درمانی در فیزیوتراپی ، تمرین درمانی و اهداف آن ، هیدروتراپی و کاربردهای آن	۷
		ابوالحسن افکار	الکتروتراپی ، کاربرد عوامل حرارتی در فیزیوتراپی ، کاربرد تحریک کننده های الکتریکی در فیزیوتراپی ، موارد استفاده دستگاه های خاص در فیزیوتراپی	۸
		ابوالحسن افکار	کار درمانی ، خدمات کار درمانی ، مدل ها و رویکردهای درمانی در رشته کار درمانی ، حیطه های کاربردی کار درمانی	۹
		ابوالحسن افکار	فرآیند کار درمانی ، حوزه های اصلی خدمات کار درمانی در بیماری های ارتوپدی ، کاربرد کار درمانی در بیماری های ذهنی ، تطابق وضعیت محیط کار ، منزل و اجتماع با معلول و بالعکس	۱۰
		ابوالحسن افکار	گفتار درمانی ، تعریف گفتار و زبان و تفاوت آن ها وسایل کار در گفتار درمانی طبقه بندی و توضیح آنها مراحل رشد طبیعی گفتار و زبان	۱۱
		ابوالحسن افکار	اعمال جراحی شکاف کام ، لب و زمان مناسب	۱۲

				آن ها ، موارد استفاده از وسایل ارتودنسی ، انواع آفازی ، علت آفازی در کودکان	
			<b>ابوالحسن افکار</b>	معرفی شنوایی شناسی ، وسایل کار در شغل شنوایی شناسی ، امواج صوتی و انواع صداها ، راه های شنوایی و انواع کری ها	۱۳
			<b>ابوالحسن افکار</b>	حیطه های اصلی شنوایی شناسی ، شغل های پرسروصدا ، خطرات و راه های پیشگیری از آن ها ، اهمیت بهداشت مادر و کودک در رابطه با کری ها قبل و بعد از زایمان	۱۴
			<b>ابوالحسن افکار</b>	رشته اعضای مصنوعی و وسایل کمکی ، قطع عضو و دسته بندی انواع آن ، دلایل قطع عضو را کند.	۱۵
			<b>ابوالحسن افکار</b>	اندام های مصنوعی و موارد کاربرد آن ها ، بریس و انواع آن ، انواع کرسر های طبی و موارد کاربرد آن انواع اسپلینت ها و موارد کاربرد آن ها	۱۶

## نحوه تدریس:

وظایف استاد	وظایف دانشجو/ شرکت کنندگان	توضیح	خیر	بلی	انتخاب
					ماژول ها
					محتوای و منابع اصلی
					منابع مطالعه بیشتر
				*	تمرین ها
					تالار گفتگو
				*	طرح سوال
				*	سوالات متداول
					آزمون
					اتاق گفتگو
		در صورت ضرورت			کلاس آنلاین*
					اخبار
					نظرسنجی
					خود آزمون
				*	تکالیف و پروژهها

\* در خصوص کلاس آنلاین لطفاً روش برگزاری (از طریق .... Adobe connect-Sky room-Skype-Zoom) و تاریخ و روز و ساعت شروع و پایان برگزاری را قید نمایید. از طریق sky room کلاس درس فوق در ۴ جلسه برگزار می شود. زمان آن از طریق آموزش دانشکده و پس از هماهنگی با اینجانب در اول هر ماه مشخص می شود.

## منابع اصلی درس:

( عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، نام ناشر، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس-در صورتی که مطالعه همه کتاب یا همه مجلات آن به عنوان منبع ضروری نباشد)  
۱- جزوه درسی

## منابع مطالعه بیشتر:

۱- مبانی توانبخشی. سید مجید میرخانی. انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.

آخرین انتشار

۲- اصول و مبانی توانبخشی. دکتر افسون نودهی. انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و

توانبخشی. آخرین انتشار

3- Mosby. Last edition. Pacllarulo M.A. Introduction to Physical therapy

4- منابع موجود در اینترنت

## نوع محتوا 5-

پاورپوینت همراه با صوت  متن (Word, Pdf)  تصویر  پاورپوینت  انیمیشن  اسکورم  اتوران  فیلم   
صوتی  سایر موارد  (توضیح دهید.....)  
قابل دانلود  غیر قابل دانلود

## تکالیف و پروژه ها:

• تکالیف طول ترم

برای تنظیم تکالیف توجه کنید لطفاً به تقویم تحصیلی نیمسال توجه کرده و زمانبندی مناسبی در تکالیف درس خود لحاظ نمایید.

شماره	عنوان تکلیف	شرح تکلیف	مهلت پاسخ دانشجویان	فیدبک مدرس	هدف از ارائه تکلیف
۱	معلولیت	بررسی وضعیت معلولان در شبکه های بهداشت و درمان	یک ماه	یکماه	آشنایی با مشکلات ادغام بیماریهای غیرواگیر درنظام شبکه
۲	توانبخشی	چگونگی ارجاع معلولان در مراکز بهداشتی درمانی و خانه های بهداشت	یک ماه	یکماه	شناسایی بیمارانی که نیاز به توانبخشی دارند و ارجاع به موقع آنها به مراکز

درمانی توانبخشی جهت اثر بخشی بهتر					
آشنایی با نقش توانبخشی در ارتقا سطح سلامتی	یکماه	یک ماه	نحوه برخورد با معلولان در مراکز بهزیستی و آشنایی با وسایل توانبخشی	توانبخشی و نظام سلامت	۳

### نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره مربوط به هر ارزشیابی:

الف) در طول ترم  ب) پایان دوره

روش ارزشیابی	نمره/ درصد	تاریخ
پروژه کلاسی	۳۰درصد	طول ترم
امتحان پایان ترم	۷۰درصد	

### مقررات و انتظارات از دانشجویان/ شرکت کنندگان:

هر دانشجو/ شرکت کننده طی دوره ملزم به رعایت مقررات آموزشی به شرح زیر است:

- ✓ رعایت حسن اخلاق و شئون اسلامی
- ✓ اخذ موضوعات درسی و محتوای درس
- ✓ مطالعه محتوای آموزشی
- ✓ ارائه به موقع تکالیف محول شده
- ✓ حضور و شرکت فعال در کلاس
- ✓ شرکت در آزمون حضوری میان ترم و پایان ترم